

Danumik Mur Danumika

Dan Leinir Turthra Jensen

9. august 2004

Indhold

Introduktion	7
Religionen	9
Turnai Prir Danumik	9
Gudernes Hakkeorden	10
Tid	10
Liv og Død	11
Tegn	13
Agino	13
Delima	13
Dalgi	13
Ulfanik	14
Farista	14
Fjelik	14
Guuna	15
Kosmonia	15
Ocia	15
Plana	15
Swamik	16
Sproget	19
Dansk-Danumika	19
A	19
B	19
C	19
D	20
E	20
F	20
G	21
H	21
I	22
J	22
K	22
L	23
M	24
N	24
O	24
P	25
Q, R	25

S	25
T	27
U	27
V	27
W	28
X, Y, Z	28
Æ, Ø, Å	28
Danumika-Dansk	29
Ðð	29
A	29
B	30
C	30
D	30
E	30
G	31
F	31
H	31
I	32
J	32
K	32
L	32
M	33
N	34
O	35
P	35
Q	35
R	35
S	35
T	36
U	36
V	37
W	37
X, Y, Z	37
Æ, Ø, Å	37
Tal	38
Eksempler på tal	38
Grammatik	38
Navneord	38
Udsagnsord	39
Tillægsord	39
Biord	39
Stedord	39
Yderligere	40
Sætningens vigtigste led	41
Udtaleregler	41

Parlør	43
Gennerelt	43
Nyttigt	43
Kamp	43
Mad	44
Udtryk	44

Introduktion

Det første, som skal siges om Danumik og Danumika er, at de begge er lavet til brug i rollespilshenseende. Det vil sige, alle henvisninger til oldgamle tekster og lignende er opdigtede. Når dette er sagt, er mange af de ting, som står heri efter forfatterens opfattelse sansynlige og kan opfattes som hans personlige opfattelse af verden.

Danumik startede som et tanke-eksperiment. Hvad nu, hvis det var muligt at lave en religion som kunne bruges i rollespilshenseende, men som samtidigt var lige så plausibel en religion som enhver anden af de større religioner som findes i verden idag? Herfra har det udviklet sig i løbet af en længere årrække til ikke så meget at handle om religionen, som der dog stadig arbejdes på, men til mere at handle om sproget. Kunstsproget Danumika bliver nu brugt i liverollespil som Anduién (en under-afdeling af ThyRF [www.thyrf.dk]) som dyre-sprog, på samme måde som Tolkiens elversprog Quenya bruges til Elvere.

Religionen

Turnai Prir Danumik

Danumik er en natur-religion med antropomorficerede guder i et hierakisk system.

NAVN	BETYDNING	TITEL
Agino	Nordens Gudinde	Gudinde for rejserne
Delima	Ildens Gud	Gud for varmen
Dalgi	Sydens Gud	Gud for kulden
Ulfanik	Ulvenes Gud	Gud for livet
Farista	De Store Skoves Gudinde	Gudinde for friheden
Fjelic	Bjergenes Gud	Gud for højderne
Guuna	Vestens Gud	Gud for følelserne
Kosmonia	Det Stille Rums Gud	Gud for stilheden
Ocia	Havets Gudinde	Gudinde for dybderne
Plana	Sletternes Gudinde	Gudinde for landjorden
Swamik	Sumpenes Gud	Gud for døden

Disse guder kan påkaldes og dette vil jeg så prøve at uddybe lidt i det næste. Kodeordet er påkalder, men det foregår ikke på dansk, nej, det foregår på et sprog, kun meget få kender i dag, og endnu færre forstår sproget! Sproget hedder Danumika. Den sætning der skal bruges for at påkalde hedder (på dansk): Jeg/ vi påkalder dig, [gudens navn], du [gudens betydning]. Hvis det er en forsamling, der vil påkalde, kan det foregå i et svedehus, der helst skal være lavet af naturmaterialer. I gulvet skal der være et hul til varme sten. Et eksempel på en session: Stenene bæres ind og der hældes vand over, sådan, at det fordamper. Så er det tid til påkaldelserne. Mellem de fremmødte personer, er der en, som på det sidste har haft lidt problemer med sin endetarm på det sidste (det gør enormt ondt). Så han er den første der påkalder. Han siger: "Ku Sikunare Limna Guna, Di Dinuagulit Tika. Dam Kua Tuina Kuadin Ta'an". Et lille "Aaiiih" høres, da han straks får det bedre. Den næste påkaldelse, flere Aaiiih'er og til sidst stemmer alle med på dem, og alle har det faktisk rart. Til sidst går alle ud til det nærliggende vandløb og hopper i.

Det var faktisk det. Her til sidst skal det nævnes, at vil man, så kan man bede aften og/ eller morgenbøn til guderne i Danumik. For eksempel morgenbønnen til Ulfanik: "Si Kua Ulfanik, Di Alminagulit Tika, A Ma Nu Li Suvi Tin, U Di Sa Kua A Su Lu". Eller på dansk: "Hjælp mig Ulfanik, du ulvenes gud, med at komme gennem denne dag, som du hjalp mig med den sidste", og aftenbønnen til den samme: "Rik Ulfanik, Di Alminagulit Tika, Tuina Ma Lomo Sim Kua Li Su Tuinamam Tin". Eller: "Tak Ulfanik, du ulvenes gud, for at have hjulpet mig gennem den forgangne dag".

Gudernes Hakkeorden

Guderne i Danumik er delt op efter rangorden. For eksempel kom mer Guuna lige efter Gud. Herunder er så en grafisk fremstilling af Danumiktika-ernes rangorden:

Guuna					
Dalgi		Delima		Kosmonia	
Ocia	Swamik	Fjelic	Ulfanik	Plana	Farista
			Agino		

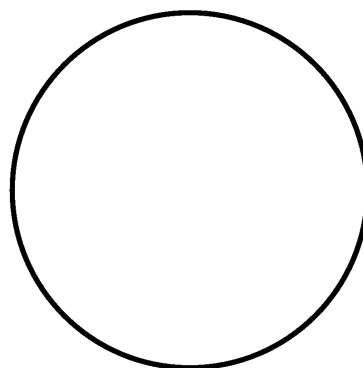
Det er uvist, hvorfor Agino ligger under Ulfanik, men det er muligt, at ordsproget "At rejse er at leve" kan have noget med dette at gøre.

Tid

Den europæiske model: Den europæiske model er en linje. Den har eet startpunkt og eet slutpunkt, der er ingen gentagelser her. Problemet er her: hvad var der før? Svaret er intet, men hvad er intet. Det er ingenting, et vakuum. Men et vakuum skal have noget at være i, og så er der pludseligt noget alligevel. Ingenting eksisterer derfor kun som et metafor og er altså ikke noget, man kan gøre noget med. Ingenting eksisterer ikke, og kan altså ikke have været.

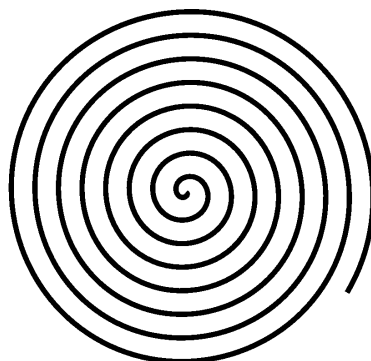

Den buddhistiske model: Den buddhistiske model er en cirkel. Den har intet startpunkt og intet slutpunkt og er altså en uendelig gen tagelse af sig selv. Problemet her er: hvad er uendeligt? Det er et stykke noget, her tid, uden ende. Uendeligt er ikke noget som mennesket kan rumme i sin forholdsvis lille hjerne. Der skal en noget større intelligens til at klare det, så man kan lige så godt finde på noget andet end det.

Den danumikanske model: Den danumikanske model er en spiral (helix). Den er en krydsning af de to foregående modeller. Det er en linje i en indatgående cirkelbevægelse og der er her et bestemt antal gentagelser af alt. Tiden går langsommere,

jo længere man kommer ud mod kanten og den har altså på et tidspunkt gået så langsomt, at den praktisk taget har stået helt stille. Dette løser problemet med uendelighed og intethed. Der er på intet tidspunkt intethed involveret, og da det bare har stået helt stille, heller ingen uendelighed.

Liv og Død

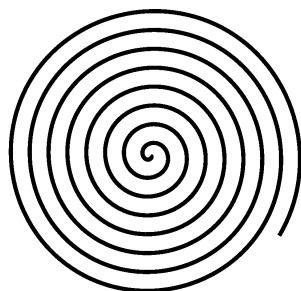
Reinkarnation er et diffust begreb for mange, fordi de ikke forstår det. Det er faktisk ikke så mærkeligt. Et gammelt zen-budhistisk koan fortæller ganske fint om det: "En kop the er en kop the, også selv om koppen går i stykker". Selv om koppen er gået i stykker, og selv om theen måske er blevet blandet med jord, er indholdet stadig det samme. Det samme gælder for sjælen, som vi jo lige så godt kan kalde den del af vores bevidsthed, som går videre til det næste liv. Selv om vores krop går i stykker, forfalder, forældes, så forbliver sjælen den samme. Derfor skal vi heller ikke være bange for døden, men nærmere være glad for, at vi kan få lov til at forlade en udbrændt krop og få en ny, når den ikke kan mere. Selvfølgelig er dette ikke for at pirre dig til at kaste dig ud i dødsforagtende ting, selv om jeg da godt selv kan se det sjove i den slags ting en gang i mellem. Ikke at have frygt for døden og at have dødsforagt er to vidt forskellige ting.

Denne verden er bare et af mange plan. Man kan se på overgangen fra levende til død som det at gå over et vandløb. Det er ikke at gå over åen efter vand, men at overskride en vigtig grænse. Det at forlade sin krop er en meget vigtig ting. Lider man af en sygdom, som er dødbringende, kan man øve sig på at overskride denne livets å. Man kan også i øvelsesperioden se, hvor bred åen er. Er den bred, er det ikke meningen, at man skal dø endnu. Er åen derimod meget smal, er det ved at være tiden, at forlade denne verden for at gå til den anden. Bare man forstår det, så er man godt på vej til et bedre forhold til livet.

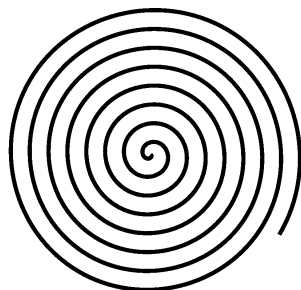
Tegn

I Danumika er der ikke blot bogstaver, men der er også tegn for de forskellige guder. Det næste er en forklaring på disse tegn, og sidst i kapitlet på side 17 finder du det Danumikanske alfabet.

Agino

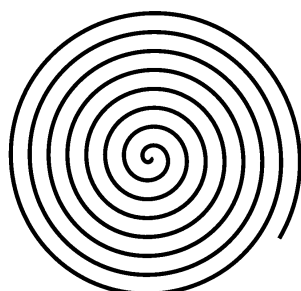

Delima

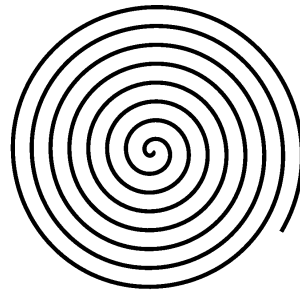
Delima er Nordens gud, gud for kulden, og derfor er hans tegn en isblomst.

Dalgi

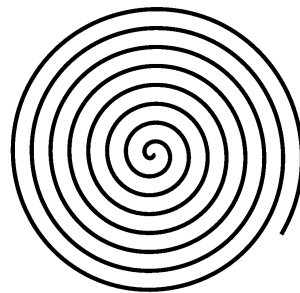
Denne guds tegn er et bål; han er jo ildens gud.

Ulfanik

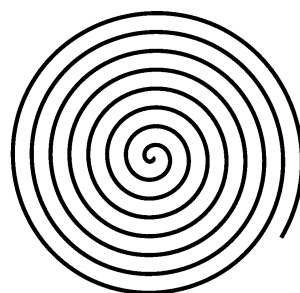
Ulfanik er jo som bekendt gud for livet og tydeligvis en stærk personlighed, hvorfor han er afbildet som en ulv. Dette dyr har desværre ikke kunnet holde sig fri fra mennesker, men det er stadig et stærkt dyr. Teget for Ulfanik er et piktogram af et ulvehoved, Ulfanik selv, som holder livets flamme mellem kæberne.

Farista

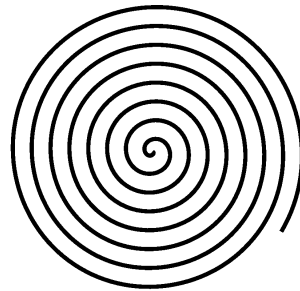

Farista er De Store Skoves gudinde, og hun er meget beskyttende. Hun er afbildet i stiliseret form som en slange, som passer på en kugle. Kuglen symboliserer de sjæle, som står under hendes beskyttelse.

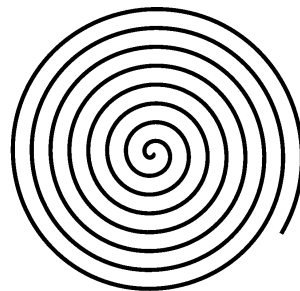
Fjelic

Guuna

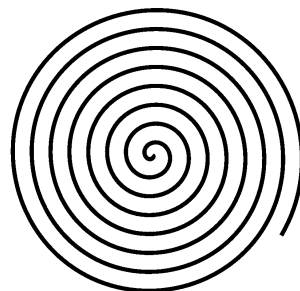

Kosmonia

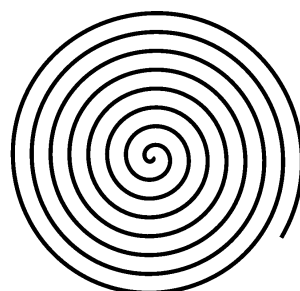

Som gudinde for Det Stille Rum er Kosmonia afbildet som en stjerne med fem takker. De fem takker symboliserer de fem elementer Jord, Ild, Luft, Vand og Kaos.

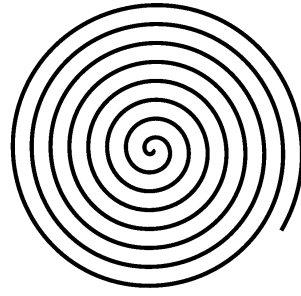
Ocia

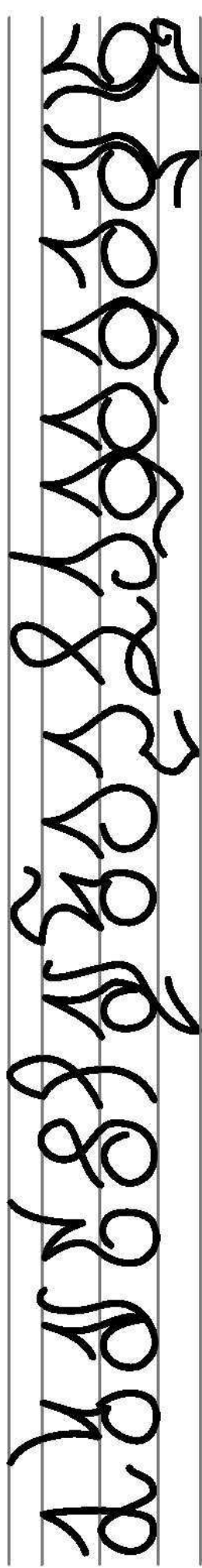
Plana

Swamik

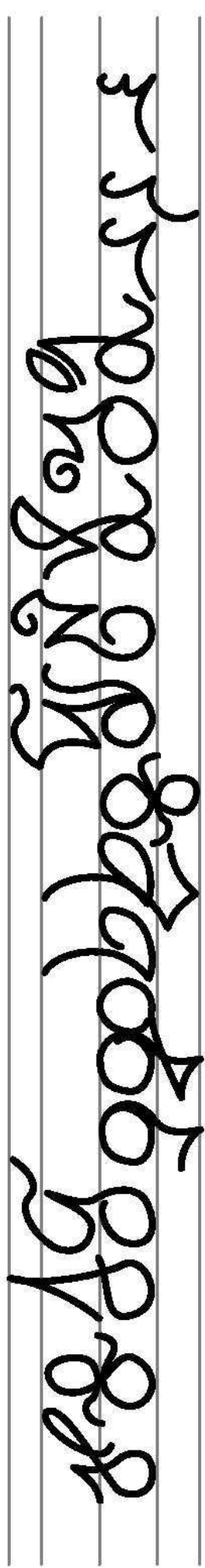

a b c d e f g h i j k l m n o p q

A row of cursive handwriting practice for lowercase letters a through q. Each letter is written in a fluid, connected style on a set of three horizontal lines. The letters are: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q.

r s t u v w x y z ç ð æ ø å . , :

A row of cursive handwriting practice for lowercase letters r through z and special characters. Each character is written in a fluid, connected style on a set of three horizontal lines. The characters are: r, s, t, u, v, w, x, y, z, ç, ð, æ, ø, å, ., , :.

Sproget

Dansk-Danumika

A

absolut: Na

absolut, helt: (udtryk) Na'a

af¹: (bet. "fra"): Ai

af²: (bet. "lavet af"): A

afstand: Augri

affen: Ankurunia

al: Ua

alkohol: Tikali'ir

alle: Uana

andet: Ksa'ai

andre: Ksai

angrig: Nara'mi

arbejde: Sunuir

artist: Hraniu'ipiaia

at: Ma

B

bag (ved): Pi'ara

ballet: Brijubrihiu

ben¹: (kropsdel) Kinu

ben²: (knogle): Tai'eð

behagelig: Nanari

betydning: Lomomanaa

bevæge: Paui

bevægelse: Paiupi

bjerg: Anmugri

blive: (blive til) Nalima

blod: Ðenhu

blød: Maað

boltre: Pai'iah

brænde: (uo.) Fari

brød: Ui

bruge: Uarinir

by: Mi'imuinana

byde: Slu

bygning: Muinana

bør: (bet. "skal") Nag

C

Cirka: Kæi'ara

D	din: Limnan
dag: Ti	disse: Uanarisuvi
Danmark: Danchama	djævel: A'anab
dans: Brijupai	dog: Lui
danse: (uo.) Brijupa'aiu	drab: Ra'mik
dansk: Dancha	drage: (dyr) Ganplukirui
de: E	drik (no.): Li'ir
dejlig: Nanari	drikke: Liri
dem: Uana	dræb: Ra'mi
demon: A'anab	du: Di
den: Su	dum: Kry
denne: Suvi	dumme: Krya
der: Suv	dyb: Fri
det: Su	dybde¹: (eks. vanddybde) Frigr
dette: Suvi	dybde²: (eks. billeddybde) Friri
dig: Limna	dyr: Maniari
dims: Ru	

E	end: (sammenligning) U
eksempel: Nadinuch	endnu: Uanari
elske: Narina	er: Sa
elver: (elverfolk) Ki'int	et: Sigl
en: Sigl	

F	fisk: Muir
fra: Gi	fjols: Ntu
faktisk: Nana	flere: Uanari
fed: Kauto	flok: Mi'iri
finde: Hi'ier	flot: Nrai
finger: Grik	flytte: Pau

flække¹: (lillelandsby) Nihmi'inuna

flække²: (uo.) Naima

fod: Anik

folk: Hranane

for: Tuina

foran: Pi'arana

fordi: Tuina

forgangne: Tuinamam

foregå: Lomora

forkert: Na'sa

form: Una

forsamling: Mi'iri Hranane

forstå: Tuinachi

forsøge: Tuina'atrianpura

fortid: Tuinamam

fri: Dam

fru: (ærefuldt, som engelsk "Madam")
Huana

føje: Itka

følger: Sasanute

første: Siglhua

få¹: (modsat give) Lomir

få²: (lidt) Antuka

G

gang: (no.) Lib

gammel: Krasi

gennem: Li

genkende: Nanchi

god: Na

godt: Na

grim: Aneai

gud: Tika

Gud: (navn) Tikari

gudinde: Tikanuma

gulv: Anohra

gøre: (uo.) Ge

gå: Niksu

H

ham: Anhranu

han: Anhrana

hav: Sunami

have: Lomo

hede: (også "varme") Hech

hej: Lig'na

hel: Ir

hellig: Nauchsua

helst: Nare

helt: Ir

helt (no.): Nanarane

helvede: (konceptuel lighed) Nasate

hende: Hranu

herr: (ærefuldt, som engelsk "Sir") Huana

herre: Huanara

hilse: Liguna

hilset: Ligunai	hus: Nashi
himmel: Oriiru	hvile: A'iahnu'u
hjem: Siglavan	hvis: Gur
hjulpet: Sim	hvor: Vana
hjælp: Si	hvordan: Vi'il
hold: (uo.) Hiridi	hvorfor: Venia
hoppe: (no.) Mi'si	hyggelig: Ai'i
hoved: Mirna	hytte: Na'ichi
hul: Mu	høj: (to.) Orgri
hus: Vanachi	høj: (to., ikke lav) Tuuk
hvad: Sui	højre: I'ie
hul: Mu	hånd: Hik
hun: Hrana	hård: Anmaað

I	ilter: Lamini
i: Na	indledning: Turnai
I: Tri	indtil: Prir
idé: Mirin	indtage: Itchana
idiot: Zantu	instinkt: U'urini
ikke: An	introduktion: Turnai
ild: Farina	ingen: Nahr
ilder: Mi'ru	intet: Nahr

J	jagt: Hra'anmi
jage: Hranmicha	jeg: Ku

K	kat: Rami
kan: Maari	kende: Nanchi
kaos: Anhua	kendskab: Nanchis

kendt: Nanchina	kort: (mods. "lang") Angri
klap: Za	kro: E'eitchipiaia
klaptorsk: Zantu	krop: Surha
klippe: (no.) Anmugri	krybdyr: Kirui
kode: Ananchi	kun: Hran
kodeord: Ananchnahra	kunst: Namiri
komme¹: Nu	kunstner: Hraninamiri, Hraniuipiaia
komme²: (bet. "stamme fra"): Nuvan	kvinde: Hrana
koncert: Uipiaia Na Brihiu	kærlighed: Uanarinalim
korrekt: Na	kærlighedens: Nui

L	liv: Surkah
lad¹: (bed. "lad os gøre...") Rui	lugt: Su'ile
lad os: Rui'iet	lugt, dårlig: Suna'ile
landsby: Mi'inuna	lys¹: (bet: morgensol (/morgenrøde, s.o. dette)) Kuruni
lang: Gri	lys²: (bet: solens lys) Tikuruni
langsom: Pa'i	lys³: (bet: rent lys (ukendt kilde)) Runi
lave: Lomorir	lys⁴: (bet: farve (eks. lys brun, lys grøn)) Mi'iruni
let¹: (mods. "tung") Anguri	lys⁵: (bet: lys fra flamme) Faruni
let²: (bet. "nem") Kri	lys⁶: (bet: koldt lys (eks. lysstofrør) San-rumi
lide¹: (bet. "at kunne lide en person") Angda	lys⁷: (bet: skarpt lys (blændende, dårligt)) Anri
lide²: (bet. "at lide en pinefuld død") E'anmi	lys⁸: (bet: skarpt lys (blændende, godt)) Nari
lidt: Antuk	læm: Uiu
lille: Nihri/ Antuk	læmlæste: Anmi
lillefinger: Nihrigrik	læse: Bru
liste¹: (no.) Brutra	
liste²: (uo.) Pa'isu	

M

mad: Eeitcha
maleri: Muiukira
man: Kuidra
mand: Anhrana
mange: Tuka
materiale: (ingen plur.) Āira
med: A
meget: Tuk
melodi: Burini
men: Nau
mene: Luin
mener: Luinte
mening: Lomomanaa
menneske: Hranane
mere: Tukr

mest: Tukre
mig: Kua
min: Kuadi
mine: Kuadin
mod¹: (imod) Nau
mod²: (styrke og m.) Hrui
modsat: Nautur
more (sig): Niahnu (Siglarina)
mund: E'ei
musik: Brihiu
mælk: Zi
mærkelig: Wenu
mørke: Anruni
må: Nagra
måltid: E'etcha

N

natur: Nu'urinai
navn: Het
ned: Anor
negativ: An
nej: An
nejl: Teia
nem: Kri
nogen: Mips

nogensinde: Mipstirirai
noget: Mips
nord: Amina
nu: Fi
nydelse: A'ai'ii
nyder: (uo.) A'ai'iihnu
nydelse, udtryk for: Aaiiah
nær: Angrai
næste: Mapksai

O

og: Mur
også: Murang

om: Ar
omtrent: Kæi'ara

ond: Na'an'na

op: Or

opera: Brinahiu

over: Patop

opvisning: Uipiaia

ord: Nanadehra

orden¹: (ikke kaos) Hua

orden²: (riddero.) Haraut

ork: Tukane'ai, A'ane'ai

os: Kudiet

os selv: Kuedatinain

ost: Anmaazi

P

pas på: Sinulina

per: (pris p. styk) Ai

person: Rane

problemer: Anmu'uditrinir

prøve: Tuina'atrianpura

puma: Anmugrami

på¹: Hra

på²: (tid) Na

påkalder: Sikunaræ

påkalde: Sikunaræ

Q, R

religion: Luinte

rigtig: An'nasa

rum: Vana

rums: Vanagulit

ræv: Qi'æni

råbe: Na'aro

S

sang: (no.) Brina

scene: Vanuipia

se: Sinuch

selv: Atina

selv, os: Kueditanin

selvfølge: Atitka

selvfølgelig: Atitkahra

session: (religiøs) Uanauch

session: (andre møder) Hrasinuch

sex: Kauntura

show: Uipiaia

sidde: Tur

sidst(e): Lu

sig: Siglarina

sige: Nade

simpel: Kri

sjov: Niah

sjæl: Kah

skabe: Lomorir

skal¹: Ruir

skal²: (no.) Zæi'la

ske¹ : (uo, to.) Lomora	sted : Van
skov : Masina	stemme¹ : (bet: “sprog”, “tunge”, so. disse) Bi’iri
skoves : Masinagulit	stemme² : (bet: “afstemning”) Nadna’an
skrive : Susanu	sten : Angrini
skræk : A’ana	stille : Quvina
skrækkelig : A’anani	stof¹ : (tøj) Finsuðirha
skuespil : Bi’iriu	stof² : (materiale) Ðira
skulle : Grach	stor : Ganuit
skulptur : Frirmurkira	store : Ganuite
skyld : Wæhia	stærk : Oichrint
slette : (no.) Sasisura	større : Ganuitr
smag : Na’itcha	størst : Ganuitre
smage godt : Na’itchanei	sufflør : Bi’irinade
smerte : Ta’a	sulten : E’eitkana
smertes : Ta’an	sump : Duna
små : Antuk	svag : Lu
sno : Moa	sved : Lumora
snobrød : Moa’ui	svedehytte : Lumonachi
snude : E’eit	syd : Neamina
som : U	symbol : Nahet
spise : Itchana	syng : Brinaiu
springe : Mi’si	syv : Erigl
sprog : Nadehra	sætning : Dunahra
sprut : (sl.) Tikiir	sætte : Tur
stadig : Napi	så : Ang
stakkel : Yelan	sådan : Angdasavintina
stank : Suna’ile	

T

tag¹: (på bygning) Muin

tag²: (at tage noget) Hirili

tak: Rik

taknemmelighed: Rikuu

tale: Nade

tanke: Miri

teater: Biruapana

tegne: (uo.) Fumi

tegning: (no.) Hranifumi

telt: Muinai

tid: Pi

til: Prir

tilbud: Slu

tilbyde: (uo.) Slun

tilføje: Prirakti

ting: Nari

titel: Hetirianarai

tjald: Kajna

tjene: Lomri

tjener: Lomirane

tom: Bor

tone: Brie

torsk: Ntu

tortur: A'anmi

tung: Guri

tunge: (bet. "sprog", ell. kropsdel) Nadihra

tænke: Mira

tøj: Finsurha

U

ud: Anvan

uddybe: Anainaiansuai

ulv: Almina

under: Pa'antop

underkaste: Pantotka

undertøj: Pa'ansurha

underlig: Wenu

undskyld: Kulina

V

vag: Lu

vandre: Kichu

var: Satar

varm: Farn

varme: Farna

ved: Angrai

vejr: Mi'idi

velsmagende: Na'itchanei

ven: (bet. ærede ven) Hraas

venlig: A'asi

venlighed: A'asisate

venstre: Anie

vest: Dinua

vi: Kudie

vide: Nanchi

viden: Nanchis

vidunderlig: A'ai'iikenu

vild: Manhua

ville: (uo.) Ruarslu

vis¹: (at vise noget) Disinuch

vis²: (klog) U'urinachi

vor: Kudiedi

vore: Kudiedin

vælde: Tor

være: Sate

W

X, Y, Z

ydmvg: Palina

Æ, Ø, Å

ændring: Nali

ære: Hara

øje: Sinu

øverste: Auiare

øvrig: O'achi

ånd: Dip

åndsvag: Diplu

år: Ha

årets gang: Haai

Danumika-Dansk

Ḍḍ

Ḍira: (ingen plur.) materiale, stof

Ḍenhu: blod

A	Aneai: grim
A¹: (bet. "lavet af"): af	Ang: så
A²: med	Angda: (bet. "at kunne lide en person") lide
A'aiahnu'u: hvile	Angdasavintina: sådan
A'ai'ii: nydelse	Angrai: ved, nær
A'ai'iihnu: nyde	Angri: (mods. "lang") kort
A'ai'iiikenu: vidunderlig	Angrini: sten
A'ana: skræk	Anguri: (mods. "tung") let
A'anab: djævel, demon	Anhrana: mand, han
A'anani: skrækkelig	Anhranu: ham
A'ane'ai: ork	Anhua: kaos
A'anmi: tortur	Anie: venstre
A'asi: venlig	Anik: fod
A'asisate: venlighed	Ankurunia: aften
Ai¹: (bet. "fra"): af	Anmaaḍ: hård
Ai²: (per styk) per	Anmaazi: ost
Ai'i: hyggelig	Anmi: læmlæste
Aaiiah: udtryk for nydelse	Anmu'uditrinir: problemer
Almina: ulv	Anmugrami: puma
Amina: nord	Anmugri: klippe, bjerg
An: negativ, nej, ikke	Anohra: gulv
An'nasa: rigtig	Anor: ned
Anainaiansuai: uddybe	Anri: (bet: skarpt lys (blændende, dårligt) lys
Ananchi: kode	Anruni: mørke
Ananchnahra: kodeord	Antuk: små
	Antuk: lidt, lille

Antuka: (lidt) få

Anvan: ud

Ar: om

Atina: selv

Atitka: selvfølge

Atitkahra: selvfølgelig

Augri: afstand

Auiare: øverste

B

Bi'iri: (bet: "sprog", "tunge", so. disse) stemme

Bi'irinade: sufflør

Bi'iriu: skuespil

Biruapana: teater

Bor: tom

Brihiu: musik

Brihiu, Uipiaia Na: koncert

Brijubrihiu: ballet

Brijupa'aiu: (uo.) danse

Brijupai: dans

Brina: (no.) sang

Brinahiu: opera

Brii: tone

Brinaiu: synge

Bru: læse

Brutra: liste

Burini: melodi

C

D

Dam: (to.) fri

Dancha: dansk

Danchama: Danmark

Di: du

Dinua: vest

Dip: ånd

Diplu: åndsvag

Disinuch: (at vise noget) vis

Duna: sump

Dunahra: sætning

E

E: de

E'anmi: (bet. "at lide en pinefuld død") lide

E'ei: mund

E'eit: snude

E'etcha: måltid

E'eitchipiaia: kro

E'eitkana: sulten

Eeitcha: mad

Erigl: syv

G

Ganplukirui: (dyr) drage

Ganuit: stor

Ganuite: store

Ganuitr: større

Ganuitre: størst

Ge: (uo.) gøre

Gi: fra

Grach: skulle

Gri: lang

Grik: finger

Gur: hvis

Guri: tung

F

Fari: (uo.) brænde

Farina: ild

Farn: varm

Farna: varme

Faruni: (bet: lys fra flamme) lys

Fi: nu

Finsuðirha: (tøj) stof

Finsurha: tøj

Fri: dyb

Frigr: (eks. vanddybde) dybde

Friri: (eks. billeddybde) dybde

Firmurkira: skulptur

Fumi: (uo.) tegne

H

Ha: år

Haai: årets gang

Hara: ære

Haraut: (riddero.) orden

Hech: (også "varme") hede

Het: navn

Hetirianarai: titel

Hi'ier: finde

Hik: hånd

Hiridi: (uo.) hold

Hirili: (at tage noget) tag

Hra: på

Hra'anmi: jagt

Hraas: ærede ven

Hramicha: jage

Hran: kun

Hrana: kvinde, hun

Hranane: menneske, folk

Hranane, Mi'iri: forsamling

Hranifumi: (no.) tegning

Hraninamiri: kunstner

Hraniuipiaia: kunstner

Hranu'ipiaia: artist

Hranu: hende

Hrasinuch: (andre møder) session

Huana: (ærefuldt, som engelsk "Sir") herr

Hrui: mod (styrke og m.)

Huana: (ærefuldt, som engelsk "Madam")
fru

Hua: (ikke kaos) orden

Huanara: herre

I

Itchana: spise, indtage

I'ie: højre

Ir: helt, hel

Itka: føje

J

K

Ku: jeg

Kah: sjæl

Kua: mig

Kajna: tjald

Kuadi: min

Kauntura: sex

Kuadin: mine

Kauto: fed

Kueditanin: os selv

Ki'int: elver, elverfolk

Kudie: vi

Kichu: vandre

Kudiedi: vor

Kinu: (kropsdel) ben

Kudiedin: vore

Kirui: krybdyr

Kudiet: os

Krasi: gammel

Kuedatinain: os selv

Kri: simpel, nem, let

Kuidra: man

Kry: dum

Kulina: undskyld

Krya: dumme

Kuruni: (bet: morgensol (/morgenrøde, s.o. dette)) lys

Ksa'ai: andet

Kæi'ara: cirka, omtrendt

L

Li'ir: (no.) drik

Lamini: ilter

Lib: (no.) gang

Li: gennem

Lig'na: hej

Liguna: hilse	Lomirane: tjener
Ligunai: hilset	Lomomanaa: mening
Limna: dig	Lomorir: skabe
Limnan: din	Lu¹: vag, svag
Liri: drikke	Lu²: sidst(e)
Lomir: (modsat give) få	Lui: dog
Lomo: have	Luin: mene
Lomomanaa: betydning	Luinte¹: mener
Lomora: (uo., to.) ske, foregå	Luinte²: (no.) religion
Lomorir: lave	Lumora: sved
Lomri: tjene	Lumonachi: svedehytte

M

Ma: at	Mips: nogen, noget
Maað: blød	Mipstirirai: nogensinde
Maari: kan	Mira: tænke
Manhua: vild	Miri: tanke
Maniari: dyr	Mirin: idé
Mapksai: næste	Mirna: hoved
Masina: skov	Moa: sno
Mi'idi: vejr	Moa'ui: snobrød
Mi'imuinana: by	Mu: (no.) hul
Mi'inuna: landsby	Muin: (på bygning) tag
Mi'iri: flok	Muinai: telt
Mi'iri Hranane: forsamling	Muinana: bygning
Mi'iruni: (bet: farve (eks. lys brun, lys grøn)) lys	Muir: fisk
Mi'ru: ilder	Muiukira: maleri
Mi'si: (uo.) hoppe, springe	Mur: og
	Murang: også

N	Nanchi¹ : vide
Na¹ : (tid) på	Nanchi² : kende, genkende
Na² : i	Nanchis¹ : viden
Na³ : korrekt	Nanchis² : kendskab
Na⁴ : god, godt	Nanchina : kendt
Na⁵ : absolut	Napi : stadig
Na'a : (udtryk) helt absolut, helt bestemt	Nara'mi : angrig
Na'an'na : ond	Nare : helst
Na'aro : råbe	Nari¹ : ting
Na'ichi : hytte	Nari² : (bet: skarpt lys (blændende, godt) lys
Na'itcha : smag	Narina : elske
Na'itchanei¹ : velsmagende	Nasate : (konceptuel lighed) helvede
Na'itchanei² : smage godt	Nashi : hus
Na'sa : forkert	Nau¹ : (imod) mod
Nade : tale	Nau² : men
Nade : sige	Nauchsu : hellig
Nadehra : sprog	Natur : modsat
Nadihra : (bet. "sprog", ell. kropsdel) tunge	Neamina : syd
Nadinuch : eksempel	Niah : sjov
Nadna'an : (bet: "afstemning") stemme	Niahnu (Siglarina): more (sig)
Nag : (bet. "skal") bør	Niksu : gå
Nahet : symbol	Nihmi'inuna : lille landsby, flække
Nahr : ingen, intet	Nihri : lille
Nagra : må	Nihrigrik : lillefinger
Naima : (uo.) flække	Nrai : flot
Nali : ændring	Ntu : torsk, fjols
Nalima : (blive til) blive	Nu : komme
Namiri : kunst	Nu'urinai : natur
Nana : faktisk	Nui : kærlighedens
Nanadehra : ord	Nuvan : (bet. "stamme fra"): komme
Nanarane : (no.) helt	
Nanari : dejlig, behagelig	

O

O'achi: øvrig

Oichrint: stærk

Or: op

Orgri: (to.) høj

Oriiru: himmel

P

Pa'ansurha: undertøj

Pa'antop: under

Pa'i: langsom

Pa'isu: (uo.) liste

Pai'iah: boltre

Paiupi: bevægelse

Palina: ydmyg

Pantotka: underkaste

Patop: over

Pau: flytte, bevæge

Pi: tid

Pi'ara: bag (ved)

Pi'arana: foran

Prir: til, indtil

Prirakti: tilføje

Q

Qi'aeni: ræv

Quvina: stille

R

Ra'mi: dræb

Ra'mik: drab

Rami: kat

Rane: person

Rik: tak

Rikuu: taknemmelighed

Ru: dims

Ruarslu: (uo.) ville

Rui: (bed. "lad os gøre...") lad

Rui'iet: lad os

Ruir: skal (bør og s.)

Runi: (bet: rent lys (ukendt kilde)) lys

S

Sa: er

Sasanute: følger

Sasisura: (no.) slette

Satar: var

Sate: være

Sanrumi: (bet: koldt lys (eks. lysstofrør)) lys

Si: hjælp

Siglavan: hjem

Sighua: første

Sikunarae: påkalder

Sikunarae: påkalde

Sim: hjulpet

Sinu: øje

Sinuch: se

Sinulina: (udråb) pas på

Slu: (no.) tilbud

Slu: (uo.) byde

Slun: (uo.) tilbyde

Su: det, den

Su'ile: lugt

Sui: hvad

Suna'ile: dårlig lugt, stank

Sunami: hav

Sunuir: arbejde

Surha: krop

Surkah: liv

Susanu: skrive

Suv: der

Suvi: dette, denne

T

Sigl: en, et

Ta'a: smerte

Siglarina: (pers. st.o.) sig

Ta'an: smerter

Tai'eð: (knogle): ben

Teia: nej

Tika: gud

Tikali'ir: alkohol

Tikanuma: gudinde

Tikari: (navn) Gud

Tikiir: (sl.) sprut

Tikuruni: (bet: solens lys) lys

Tin: dag

Tor: vælte

Tri: I

Tuina: for, fordi

Tuina'atrianpura: prøve, forsøge

Tuinachi: forstå

Tuinamam: fortid, forgangne

Tuk: meget

Tuka: mange

Tukane'ai: ork

Tukr: mere

Tukre: mest

Tur: sætte

Tur: sidde

Turnai: introduktion, indledning

Tuuk: (to., ikke lav) høj

U

U: som

U: (sammenligning) end

U'urinachi: (klog) vis

U'urini: instinkt

Ua: al

Uana¹: alle

Uana²: dem

Uanari¹: endnu

Uanari²: flere

Uanarinalim: kærlighed

Uanarisuvi: disse

Uanauch: (religiøs) session

Uarinir: bruge

Ui: brød

Uipiaia: show, opvisning

Uipiaia Na Brihiu: koncert

Uiu: læm

Una: form

V

Van: sted

Vana¹: (no.) rum

Vana²: hvor

Vanachi: hus

Vanuipia: scene

Venia: hvorfor

Vi'il: hvordan

W

Wenu: underlig, mærkelig

Wæhia: skyld

X, Y, Z

Yelan: stakkel

Za: klap

Zantu: klaptorsk, idiot

Zi: mælk

Zæi'la: (no.) skal

Æ, Ø, Å

Tal

Talsystemet i Danumika er faktisk meget simpelt. Det er i hvert tilfælde mere simpelt end på Dansk. Tallenes stavne fremstilling er ligefrem, det vil sige, de stilles op, som når du skriver tallet med tal. "1" sættes kun på til sidst i tallet (d.v.s. ved sammensætning af tal trækkes let fra opslagsordet før sammensætningen).

nul: Anigl	fem: Ragl	ti: Hri
et: Sigl	seks: Tigl	hundrede: Hru
to: Irigl	syv: Erigl	tusinde: Hra
tre: Agl	otte: Nagl	million: Hrei
fire: Nigl	ni: Rigl	milliard: Hrai

Eksempler på tal

18: Sighrinagl

512: Raghrusighriirigl

1631: Sighratighruaghrrisigl

3073594: Aghreierighriaghraraghrurighrinigl

Grammatik

Grammatikken til dette sprog er meget simpel. Den er bygget op over simple regler, og sætningsopbygningen er præcis som på dansk. Alle ord skal, hvis man vælger at skrive dem med det danske alfabet, starte med stort. Ellers er reglerne som følger (det, som står nedenunder de danske betegnelser er de latinske, ikke de danumikanske)

Navneord

Der er i Danumik kun et køn, så dem behøver man heldigvis ikke at beskæftige sig med. Kønnen er "det". Dog er der stadig i tiltale han og hun (den lille forskel), men det er kun om levende væsner. Alle døde ting, såsom træer og sten, har kønnen "det", det samme gælder for de væsner man ikke kender kønnen på.

Kasuset Nut i listen findes ikke på dansk, men bruges i danumika til at beskrive noget, som er sødt, eller nuttet. Det kan sammenlignes med det tyske (ARGH!), og til dels også det gamle danske -lil, som sættes bag efter navne som skulle beskrives som værende søde (f.eks. pigelil). Sluttes ordet som skal bøjes i nut med "i" sættes en apostrof (se) mellem ordet og -ia.

ENTAL (SINGULARIS)			FLERTAL (PLURALIS)		
Ubestemt	Bestemt	Nut	Ubestemt	Bestemt	Nut
en ulv Sigl Almina	ulven Alminari	en <u>sød</u> ulv Sigl Alminaia	flere ulve Uanari Almina	alle <u>ulvene</u> Uana Almina	flere <u>søde</u> ulve Uanari Alminaia
et år Sigl Ha	året Hari	et <u>sødt</u> år Sigl Haia	flere år Uanari Ha	alle <u>årene</u> Uana Ha	flere <u>søde</u> år Uanari Haia

Ejefald: ulvens, Alminarigulit

Udsagnsord

På dansk er der stærkt og svagt bøjede udsagnsord. På danumika er der kun svage, dvs. de skal alle bøjes efter den samme formel.

STAMME	BYDEFORM imperativ	NAVNEMÅDE infinitiv	NUTID præsens	DATID imperfektum
arbejd Sunuir	arbejd Sunuir <u>slu</u>	at arbejde <u>Ma</u> Sunuir	arbejder Sunuir <u>te</u>	arbejdede Sunuir <u>tar</u>
råb Na'aro	råb Na'ar <u>oslu</u>	at råbe <u>Ma</u> Na'aro	råber Na'ar <u>ote</u>	råbede Na'ar <u>otar</u>

Nutids tillægsmåde (præsens participium): arbejdende, Sunuirana

Datids tillægsmåde (perfektum participium): arbejdet, Sunuiranas

Tillægsord

Da der i danumika ingen køn er, kan de ikke bøjes i dem, men de kan stadig bøjes i tal

GRUNDFORM positiv	HØJERE GRAD komparitiv	HØJESTE GRAD superlativ
gammel Kras <i>i</i>	ældre Krasir	ældst Krasire
ydmyg Palina	mere ydmyg Palinar	mest ydmyg Palinare

Biord

Biordene er stadig de samme

Stedord

De personlige stedord er de samme, bortset fra, at der kun er ét ord for både den og det, så den tabel kommer til at se ud som herunder.

Henførende stedord (relative pronomener): Der også skal have komma foran sig i sætningsbygning når de to kan byttes om (manden tog bogen, (som/ der) lå på bordet).

PERSONLIGE STEDORD					
NÆVNEFALD nominativ		AFHÆNGIGHEDSFALD akkusativ og dativ		EJEFALD genitiv	
Ental, 1., 2. og 3. person					
jeg	Ku	mig	Kua	min mit	Kuadi Kuadi
du De	De E	dig Dem	Limna Uana	dit Deres	Limnan Uanan
han hun den, det	Anhrana Hrana Su	han hende den, det	Anhranat Hranat Sut	hans hendes dens, dets	Anhranatin Hranatin Sutin
Flertal, 1., 2. og 3. person					
vi	Kuide	os	Kuidet	vor	Kuedi
I De de	– E E	jer Dem dem	– Uana Uana	jeres Jeres deres	– Uanan Uanan

Yderligere

Med mindre andet er specifikt anført, er alle disse herunder som på dansk

Talord

Mændetal: én, to tre, fire...

Ordenstal: første, anden, tredje, fjerde...

For at lave et mængdetal til et ordenstal sættes hua efter.

Bindeord

Sideordnede: eller, men, og...

Underordnede: at, da, for, mens, når...

Forholdsord

ad, af, blandt, igennem, over, til, under, ved...

Udråbsord

av, hallo, åh!

Kendeord

en, et, den, det, de

Sætningens vigtigste led

1. Udsagnsleddet (verbet, sætningsverbet, verballeddet) findes ved at sætte *jeg* foran. Der sættes bolle under.
(Drengen gav konen et æble fra kurven)
2. Grundledet (subjektet) findes ved at spørge med *hvem* eller *hvad* foran udsagnsleddet. Der sættes kryds under.
(Drengen gav konen et æble fra kurven)
3. Genstandsleddet (objektet) findes ved at spørge med *hvem* eller *hvad* foran udsagnsleddet + grundled. Der sættes trekant under.
(Drengen gav konen et æble fra kurven)
4. Hensynsleddet (dativobjektet) findes ved at spørge med *hvem* eller *hvad* foran udsagnsleddet + grundled + genstandsled. Der sættes firkant under.
(Drengen gav konen et æble fra kurven)
5. Forholdsordsleddet (præpositionsleddet) består af forholdsord og styrelse. Der sættes zig-zag under.
(Drengen gav konen et æble fra kurven)
6. Omsagnsleddet til grundled (subjektsprædikat). En eller noget som er noget. Der sættes bolle med kryds i under.
(Eleven er klog)
7. Omsagnsleddet til genstandsled (objektsprædikat).
(Martin malede porten rød)

Udtaleregler

I Danumika er der få udtaleregler og regler for opbygning af ord.

Dobbelt og Trippelkonsonanter

De to hænger meget tæt sammen. Ordene udtales som de står, dvs. at dobbeltvokaler (ss, kk) ikke findes, men at de er erstattet af dobbeltkonsonanter (aa, ee) og triplekonsonanter (iii, ooo; findes kun meget sjældent, mest i navne på følelser o.l.), som så skal udtales efter mængde af bogstaver. Derfor staves ordet som på dansk ville hedde "ikke" på danumika "ikø" fordi det skal siges hurtigt, og et ord som "regler" som "reejlå".

Rullende R

Alle "r" udtales rullende med tungen spillende langt fremme i munden (ikke udenfor).

Apostroffer

Apostroffer findes i mange ord, og bruges til at vise hvor et glottal stop skal udtales. Det vil sige luftstrømmen stoppes meget kort. Dette bruges meget i dansk, for eksempel ordet "den" har et glottal stop efter n, før det næste ord udtales.

Parlør

Gennereft

Det er en god idé at kunne tale mere end et sprog: Su Sa Sigl Na Mirin Ma Maari Nade Uanari Nadehra

Det var det: Sun Satar Sun

Hvad er dit navn?: Sui Sa Limnan Het?

Hvad kan jeg hjælpe med?: Vi'il Ma'airi Ku Si (Uana)

Hvordan kan jeg hjælpe dem?: Vi'il Ma'airi Ku Si (Uana)

Hyggeligt at gøre deres bekendskab: A'ii Ma Nu Ma Nanchi Uana

Kan du kun tale et sprog?: Maari Di Hran Nade Sigl Nadehra?

Lad os gå ned til landsbyen: Rui'iet Nuksu Anor Ma Mi'inunari

Mit navn er Leinir: Kuadi Het Sa Leinir

Vejret er helt forfærdeligt: Mi'idiri Sa Na'a A'anani

Vær hilset, min gode herre: Sate Ligunai, Kuadi Na Huana

Vær hilset, min ærede ven: Sat Ligunai, Kuadin Hraas

Vær også du hilset: Sat Murang Di Ligunai

Solen er flot her til morgen: Kuruni Sa Neai

Nyttigt

Har du set (...)?: (Kulina) Lomo Uana Sinuchanas [...]

Hvor finder jeg kroen (her i byen)?: Vana Hi'ier Ku E'eitchipiaiari (Na Suvi Mi'imuinana)

Kamp

Brænd i Helvede!: Farislu Na Nasate!

Dit (du) udyr!: E Anmaniari!

Flæk skallen på ham!: Naimaslu Zæi'lari Hra Anhranu!

Mad

Lad os spise: Rui'iet Itchana

Lad os spise morgenmad: Rui'iet Itchana Kurunia E'eitcha

Må jeg bruge Dem som føde?: Rui Ku Uanrinir Uana U E'eitcha?

Skal vi ikke tage noget at drikke?: Ruir Kuide An Hirili Mips Ma Liri?

Udtryk

For Guds skyld! Tuina <gudenavn>gulit Wæhia

Udtryk for skuffelse á la "For fanden, da!": Na'sa Ir!

Gør nu ikke noget dumt: Ge Fi Na Mips Kry

Pas på: Sinulina

Kærlighedens lys er som årets gang: Nui Kurini Sa U Haai